

راست ایستادن و چپ اندیشیدن؛ آیا اصلاح طلبان از دنده چپ برخاسته‌اند؟

مسعود پزشکیان با چالش‌های زیادی روبه‌روست؛ مجلس با او همسو نیست، احیای برجام بسیار دشوار شده است، نارضایتی‌های اجتماعی و اقتصادی زیاد است و احتمال رییس جمهوری دونالد ترامپ در امریکا بالاست. آیا «اصلاح‌طلبی با کاپشن بهاری» توان حل تعارضات داخلی و مناقشات بیرونی را خواهد داشت؟

به گزارش سایت خبری پرسون، سال ۱۳۸۴ و پس از پایان دولت محمد خاتمی، اصلاح طلبان دولت را به محمود احمدی‌نژاد واگذار کردند. فردی که با حمایت نواصولگرایان ابتدا شهردار تهران و سپس رئیس جمهور شد. برخی اصلاح طلبان علت شکست را در انشقاق و عدم وحدت خود دیدند اما تحلیل‌گرانی نیز معتقد بودند غفلت اصلاح‌طلبان از عدالت اجتماعی، بی‌توجهی به مطالبات طبقات پایین و در نهایت دور شدن از خاستگاه «چپ» این گروه سیاسی عامل اصلی شکست آن‌هاست. حتی سال ۱۳۹۲ نیز که اصلاح‌طلبان با کاندیدای میانه‌رو و اعتدالی و حسن روحانی- به قدرت بازگشتند، در واقع با راست میانه ائتلاف کرده بودند و به قولی از دنده راست برخاستند.

خروج آمریکا از برجام و نارضایتی رأی دهندگان از عملکرد سیاسی دولت دوم حسن روحانی، شیوع کرونا و غیاب کاندیدای اصلاح‌طلب در انتخابات سال ۱۴۰۰، شرایط را برای برآمدن ابراهیم رئیسی مهیا کرد. فردی که با نواصولگرایان و جبهه پایداری در ائتلاف بود.

اما گسترش مشکلات اقتصادی، عدم احیای برجام و اعتراضات گسترده سال ۱۴۰۱ دولت سیزدهم را هم به شکست کشاند. با مرگ ابراهیم رئیسی، انتخابات زودهنگام اصولگرایان را غافلگیر کرد و در نهایت انتخابات را به چهره‌ی چپ‌گرای اصلاح طلبان واگذار کردند. در بزنگاهی که نواصولگرایان ائتلاف نکردند و نامزد جبهه پایداری بالاتر از محمدباقر قالیباف به دور دوم رفت، در دور دوم انتخابات، بسیاری از نخبگان، اقتصاددانان و فعالان سیاسی از طیف‌های مختلف راست و چپ از مسعود پزشکیان حمایت کردند. از موسی غنی‌نژاد تا یوسف ابادری، از مسعود نیلی و محمد طیبیان تا فرشاد مومنی و محسن رنانی، از مصطفی محقق داماد و رضا داوری اردکانی تا عبدالکریم سروش و همایون کاتوزیان از مسعود پزشکیان حمایت کردند. اما حامیان ستادی او چهره‌های اعتدالی شاغل در دولت روحانی، احزاب جبهه اصلاحات به ویژه حزب اعتماد ملی، و بسایت انصاف نیوز، روزنامه‌های شرق، اعتماد، هم میهن و سازندگی بودند. محمدجواد ظریف، محمدجواد آذری جهرمی، حسین عبده تبریزی، علی طیب‌نیا و سیدرضا صالحی امیری نیز نزدیک‌ترین مشاوران او در کمپین انتخابات بودند.

در کارزار انتخابات ریاست جمهوری، مسعود پزشکیان، در شعارهای سیاسی و اجتماعی خود در موضعی محافظه‌کارانه ایستاد و در حوزه اقتصاد بر دو شعار «حق» و «عدالت» تأکید کرد. او معتقد است دولت باید در حوزه سلامت و آموزش نگاه کالایی نداشته باشد و این حوزه‌ها را به بازار نسپارد. در عین حال مشاوران اقتصادی او و مانند حسین عبده تبریزی و علی طیب‌نیا- چهره‌هایی آکادمیک و بازارگرا هستند که مواضع آن‌ها در گفتار پزشکیان انعکاس داشت. به نظر می‌رسد مواردی چون لزوم پذیرش FATF، آزادی واردات خودرو، سپردن قیمت ارز به بازار و تک نرخی کردن آن و باز کردن درهای تجارت آزاد که در گفتار پزشکیان شنیده شد متأثر از این مشاوران باشد.

با این همه، مسعود پزشکیان به جناح چپ اصلاح طلبان تعلق دارد. در کمپین تبلیغاتی او بر ساده زیستی و پاک دستی او تأکید می‌شد. او در مناظره‌های انتخاباتی بارها به نهج‌البلاغه ارجاع می‌داد و به ساخت خانه‌های بهداشت روستایی با روش جهادی و با مشارکت عملی خود و پسرانش افتخار می‌کرد. حتی نحوه لباس پوشیدن وی نیز برای هواداران او نشانی از سادگی داشت. در عین حال او از وحدت و وفاق داخلی صحبت کرد و بارها بر اجرای سیاست‌های کلی ابلاغی مقام رهبری تأکید کرد. پزشکیان در سمت راست ایستاد اما چپ اندیشید. آیا این راهبرد موجب توفیق او در ایجاد انسجام و وحدت داخلی خواهد شد؟ پزشکیان با چالش‌های زیادی روبه‌روست؛ مجلس با او همسو نیست، احیای برجام بسیار دشوار شده است، نارضایتی‌های اجتماعی و اقتصادی زیاد است و احتمال رییس جمهوری دونالد ترامپ در امریکا بالاست. آیا اصلاح‌طلبی با کاپشن بهاری توان حل تعارضات داخلی و مناقشات بیرونی را خواهد داشت؟